

6 Highlights på Museer – Forår 2024 – Den Frie

Den Frie Udstilling 2024: Naboplanter

Historie

Den Frie Udstillingsbygning har en betydelig plads i dansk kunsthistorie og på den aktuelle kunstscene. Bygningen blev oprindeligt opført i 1898 ved Vesterport af den banebrydende kunstner, fotograf, keramiker og arkitekt J.F. Willumsen. Willumsen var fader til den danske skønvirketradition, hvilket den fredede udstillingsbygning er et unikt eksempel på.

Bygningen er ejet af kunstnersammenslutningen Den Frie Udstilling, der blev stiftet i 1891 af kunstnerne Johan Rohde, J.F. Willumsen, Vilhelm Hammershøi, ægteparret Harald og Agnes Slott-Møller, Christian Mourier-Petersen og Malthe Engelsted. Målet var at skabe et alternativ til den censurerede forårsudstilling på Charlottenborg med forbillede i den franske Salon des Refusés.

I 1893 lejede Den Frie Udstilling en grund ved Rådhuspladsen, og store internationale kunstnere som Paul Gauguin og Vincent van Gogh bidrog med værker til udstillingen. Den Frie Udstilling flyttede til Aborreparken i 1898, og en træpavillon blev bygget med Willumsen som arkitekt. Han hentede blandt andet inspiration fra ægyptisk arkitektur og græske templer. Ligesom i dag var bygningens facade pyntet med et frontrelief, der portrætterer en pegasus, som i græsk mytologi er symbol på den frie

kunst og digternes inspiration.

I 1913 blev bygningen skilt ad, hvorefter kunstnerne genrejste bygningen på dens nuværende placering på Oslo Plads. Bygningen er sidenhen blevet udvidet af flere omgange, og i 1986 blev Den Frie fredet som et historisk monument.

I perioden 2012-2014 blev J.F. Willumsens bygningsværk tilbageført til sin originale udformning, hvor tilbygningen fra 1954 blev fjernet. Derudover blev bygningen udvidet med en ny underetage, som huser et udstillingsrum og [Café Pegagus](#). Arkitekten på ombygningen er MAA PhD Bente Lange, som tillige står bag Toldbodbygningen, Marienlyst Slot samt Tuborg Bryghus og modtog i 2015 forskønnelsesprisen for den gennemgående restaurering og fornyelse. Underetagen blev muliggjort af A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal, som med deres betydelig donation fremtidssikrede Den Frie.

Inspireret af andelstanken har danske kunstnere siden slutningen af det 19. århundrede organiseret sig i forskellige sammenslutninger som alternativ til det etablerede kunstliv. På kunstnersammenslutningernes egne udstillinger kan kunstnere vise deres arbejde udenom kunstinstitutionernes kuratorer og andre mellemænd. I Danmark er der i alt 23 kunstnersammenslutninger.

Årets udstilling Naboplanter med kunstnersammenslutningen Den Frie Udstilling er kurateret af kunstnerne Jesper Christiansen, Torben Ribe og Hannah Heilmann. De har valgt at sætte fokus på de mulige sociale og kunstneriske forbindelser, der findes mellem sammenslutningens medlemmer. Den Frie er Danmarks ældste kunstner sammenslutning. Den blev dannet i 1891 og har lige siden løbende optaget nye medlemmer. Lidt som en gammel have, hvor et skiftende udvalg af vækster sameksisterer i et sammenfiltret økosystem. Udstillingens titel er inspireret af digtsamlingen *Naboplanter* (2018) af antropolog og digter Sofie Isager Ahl. I bogen stiller hun spørgsmål til hvordan mennesker som sociale organismer kan kultivere relationer på tværs af arter og familier.

Udstillingen har form af mindre naboskaber af kunstnere, der er sat sammen efter et tilfældighedsprincip. I det seneste halve år har kunstnerne i de forskellige naboskaber været i løbende kontakt, udvekslet værkideer, lavet fællesværker, og etableret forbindelser til andre grupper. På den måde er jorden gødet for

6 Highlights på Museer – Forår 2024 – Den Frie

Den Frie Udstilling 2024: Naboplanter

en udstilling, der undersøger hvordan sammenslutningens kunstnere er organisk forbundet, og hvad det overhovedet vil sige at udstille sammen.

Naboskaber

- 1: Jeuno Je Kim (gæst) + Pia Rönicke
- 2: Leif Kath + Søren Jensen
- 3: Bjørn Nørgaard + Henrik Plenge Jacobsen + Thorbjørn Lausten
- 4: Camilla Berner + Elle Klarskov Jørgensen + Tobias Just (gæst)
- 5: Ebbe Stub Wittrup + Ida Raselli (gæst) + Morten Stræde
- 6: Martin Erik Andersen + Simon Starling
- 7: Elsebeth Jørgensen + Jesper Christiansen + Kirsten Ortved
- 8: Finn Reinbothe + Margrete Sørensen + Søren Elgaard
- 9: FOS + Maria Finn + Svend Danielsen
- 10: Glenn Sorensen + Jytte Høy + Peter Holst Henckel
- 11: Hannah Heilmann + Søren Lose
- 12: Hein Heinsen + Jørgen Michaelsen
- 13: Henriette Heise + Lis Nogel + Tamar Guimarães
- 14: Molly Haslund + Torben Ebbesen + Torben Ribe
- 15: Lea Porsager + Milena Bonifacini
- 16: Mikkel Carl + Signe Guttormsen + Sophia Kalkau
- 17: Kasper Akhøj + Mette Winckelmann + Pernille With Madsen

Kunstnersamtaler:

Fire torsdage i udstillingsperioden inviterer vi til samtaler, hvor kunstnerne vil tale om deres værker og samarbejder:

Torsdag 25. april kl. 17 – 18: Milena Bonifacini og Mette Winckelmann.

Torsdag 2. maj kl. 17 – 18: Ebbe Stub Wittrup, Ida Raselli og Morten Stræde.

Torsdag 16. maj kl. 17 – 18: Torben Ribe, Molly Haslund og Torben Ebbesen.

Torsdag 23. maj kl. 17 – 18: Jesper Christiansen og Elsebeth Jørgensen.

6 Highlights på Museer – Forår 2024 – Den Frie

Den Frie Udstilling 2024: Naboplanter

Kasper Akhøj – fotos uden titel

Det er de store installationer og fotografiet, som er Kasper Akhøjs (f. 1976) foretrukne medier. Det kritiske blik på den nationalisering og kanonisering, som både infiltrerer og er med til at skabe kunst- og kunstinstitutionerne, tematiseres endvidere i Akhøjs kunst, som da han i samarbejde med kunstneren Tamar Guimãraes i 2015 problematiserede synet på den internationale kunstnergruppe Cobra. På den belgiske pavillon på Venedig Biennalen skabte Akhøj og Guimãraes en gigantisk installation bestående af videoprojektion, metalrelieffer og keramik. Under det udstukne tema for pavillonen, "Vestlig avantgarde og ikke-vestlige kunstneres rolle i kontekst", satte de fokus på myten om Cobra som en homogen kunstnergruppe, for via denne at vise, hvordan Belgien også efter 2. verdenskrig har ageret kolonimagt. Ved at sætte fokus på den marginaliserede kunstner sydafrikaneren Ernest Mancoba ønskede Akhøj og Guimãraes at vise, hvordan Cobrabevægelsen besad et ikke indfriet ønske om, at Mancoba kunne formidle en mere "autentisk" forbindelse til den "primitive" afrikanske kunst og kultur, end de som vesteuropæere selv var i besiddelse af. Forud for udstillingen på den belgiske pavillon havde Akhøj opsøgt forskellige kunst- og kulturinstitutioner i Paris, med henblik på at foretage et omfattende arkivarisk researcharbejde, hvorfor udstillingen, som i mange af Akhøjs øvrige værker, heller ikke kan adskilles fra den processuelle, kunstneriske indsamlings- og forskningspraksis, som udstillingen både smelter sammen med og udspringer af.

I soloudstillingen *Welcome (To The Teknival)*, som Akhøj viste på Nouveau Musée National de Monaco – Villa Sauber i Monaco i 2018, var værket ligesom udstillingen i den belgiske pavillon iværksat på baggrund af et stort indsamlet arkivmateriale i kombination med Akhøjs egen kunstneriske praksis i form af fotografisk dokumentation. Formålet med *Welcome (To The Teknival)* var at følge og dokumentere restaureringen af den irske arkitekt og møbeldesigner Eileen Grays modernistiske villa E-1027, opført i 1929 i Roquebrune-Cap-Martin i det sydlige Frankrig. Med udgangspunkt i Grays egne fotografier af villaen har Akhøj skabt en dialogisk udveksling med Grays egen praksis, idet han har fulgt og dokumenteret hele rekonstruktions- og restaureringsprocessen, som fandt sted fra 2008 til 2017. Hermed nedbryder han grænsen mellem Grays historiske tid og Akhøjs egen samtid, samtidig med at han helt i Grays ånd lader begreber som kunst og håndværk sammensmelte for en stund. Foruden udstillingen valgte Akhøj desuden at publicere en bog, hvori hele processen kan følges. Hermed er han som kunstner med til at rykke ved vores vante forestilling om, at der kan trækkes klare linjer mellem begreber som kunst, arkiv og arkæologi.

Hein Heinsen. Dekonstruktion af Goethes Stenen for den gode lykke, 2019. Bronze

Fra Kristeligt Dagblad 020520 Daniel Øhrstrøm:

... Til sig selv har Hein Heinsen altså allerede lavet et gravmæle, der nu står klar på gulvet i atelieret. For døden skal jo nok komme, med eller uden hjælp af corona, som han siger.

6 Highlights på Museer – Forår 2024 – Den Frie Den Frie Udstilling 2024: Naboplanter

Gravmælet ligner lidt en stor opslået bog, som livets eller dødens bog, hvor hans eget navn og hustruens navn står klar på venstre side sammen med det første græske bogstav – alfa – og påskriften "Af jord er du kommet", mens omegategnet er tegnet ind i højre side med påskriften af "Til jord skal du blive" sammen med navnene på hans mormor og morfar, taler Augusta Sadolin og sognepræst Olaf Sadolin. For han finder det naturligt at hvile i familiegravstedet i nærheden af sit eget hjem, hvor hans oldefar, præst i Valløby, siges at have gået tur i haven med Grundtvig. Men det er nu en anden stor skikkelse fra den europæiske åndshistorie, der har inspireret ham til gravmælet, hvis mål passer med Goethes eneste skulptur, som man stadig kan se ved Goethes havehus i Weimar. Men det vigtigste er den forgyldte figur i midteraksen – den korsfæstede Kristus.

"Kristus udgør midterlinjen i verdenshistorien med ansigtet ud mod os, mens armene rækker ud til siden og peger på både begyndelsen og enden. Faderen og Helligånden er uendelighedsfigurer, der på hver sin måde er repræsenteret i skulpturen, der således er en treenhedsfigur. Noget skabes, og så kommer der et svar, som skaber et tredje: 'Af jorden skal du igen opstå'. På den måde prøver jeg at bruge rumligheden i skulpturen til at pege på de forskellige

dimensioner i troens gåde og storhed," siger Hein Heinsen, som i sin tid begyndte at læse teologi for at forstå sin missionske opvækst, men sideløbende med teologistudiet kom han også til at studere på Kunstakademiet, da det viste sig, at han selv havde nemt ved at forme værker.

Hein Heinsen har ladet sig inspirere af Goethes eneste skulptur, som kan ses her. Foto: Leif Tuxen

Men interessen for teologi har fulgt ham siden – og er udmøntet i mange monumenter, senest altså gravmælet. For uden Gud bliver selv ufattelig kærlighed, også under coronakrisen, for lille, mener han:

6 Highlights på Museer – Forår 2024 – Den Frie

Den Frie Udstilling 2024: Naboplanter

”Jesus sagde i en kort sætning, at meningen med det hele er, at du skal elske Herren din Gud og din næste som dig selv, men vi er hurtige til at glemme den første del, så vi kun elsker næsten. Og så bliver næstekærlighed hurtigt reduceret til at give lidt penge til dem, der har mindre end os selv, så de også får råd til burgere, sofaer og rejser, så de kan ligne os andre lidt mere. Men man kan kun få et perspektiv i næstekærligheden ved, at der er noget, der er uendeligt stort som Gud Fader. For næstekærligheden skal gerne komme i den største ramme og ikke en alt for lille. Derfor er påskens budskab selvfølgelig meget større end corona. Guds død og opstandelse svarer til, at der kommer lys ud af et universets sorte huller, og så kan livet vel også komme tilbage fra sort jord,” siger han, mens hans gravmæleværk stadig står og peger mod himlen.

Mette Winckelmann. Naboplanter. Malerier

Mette Winckelmann er en dansk abstrakt samtidskunstner uddannet fra Det Kongelige Danske Kunstakademi i 2003. Winckelmann arbejder især med abstrakt maleri og stof collager med referencer til patchwork-traditionen.

Lea Porsager. G.O.D. Generator, Organizer, Destroyer, Remains, 2023

Information Bodil Skovgaard Nielsen: ... Vindmøller, hvor dansk et symbol er det lige? Vestas, vedvarende energi, en videns nations stolthed. Porsager forklarede i en tale ved udstillingsåbningen, at vindmøller har været på nakken af hende hele livet. Hendes forældre havde grøn samvittighed over at have en mølle stående i baghaven, men Porsager havde mareridt om, at vingerne ville falde af og splitte huset ad.

Måske derfor har hun skåret de tre vinger i store stykker, så de ligner parterede lemmer – det må være Don Quijotes våde drøm. Men hver enkelt del antager, skilt fra helheden, en ny skikkelse. Snitfladernes form ligner pludselig dråber, bryster eller spidsede læber – mens de aerodynamiske rester set på langs har noget glat og muskulært, ja, tungeagtigt over sig.

På vindmøllekirkegården må man ned i gulvhøjde for som en anden nekrofil at lure på indmaden i de monstrøse skrog. De er hule, men et gulligrønt vokslag klæber til indersiden. Det ligner både marmor – og en virkelig god syntetisk efterligning af marmor. Glasfibre er revnet midtover og glitrer nu som bjergkrystaller. Materialerne lokker på samme måde som rockwool; det bløde stof er ikke, hvad det ligner.

Der er noget kastrationsagtigt over Porsagers mølledrab, men det enkle greb at få vingerne til at ligge slagne langs gulvet i stedet for at tårne højt op over mig gør det muligt at se den velkendte form med nye øjne. Uhyggen over at se det velkendte teknologiske vidunder omdannet til bras spreder sig. Det er som at bestige et bjerg for at se en smuk udsigt – for blot at opdage, at en losseplads fylder midt i horisonten.

Porsager fortalte også ved udstillingsåbningen, at hun er fascineret af vindmøllerne, fordi det klimavenlige symbol ved eftersyn ikke var helt så rent igen. Efterhånden bliver møllerne gamle og skal på forbrændingen, og arbejderne, der producerede dem, har fået kræft af kemikalierne. Vindmøllerne bedrog os med kætterske løfter, og Lea Porsager afslører, hvor gerne vi vil se forlystelsesparker midt i skrotbunker – hvor lette vi er at narre. For jeg vil jo lidt gerne have en møllevinge og/eller kæmpeunge med hjem.

På den måde er Lea Porsager en både fræk og sjov kunstner, der trykker på selv de velmenendes ømme punkter.

6 Highlights på Museer – Forår 2024 – Den Frie

Den Frie Udstilling 2024: Naboplanter

Jeg har til gengæld aldrig læst en appetitlig udstillingstekst om hende. Det har måske noget at gøre med, at der altid er referencer til både kvantefysik, kundalini yoga, naturkatastrofer, tantra og religiøs ikonografi i hendes værker. Som pligtskyldig museumsgæst, der læser, hvad jeg bliver bedt om, kan en overlæsset tekst om neutrino-partikler nemt få mig til at tro, at det visuelle må være lige så utilgængeligt.

Også på Charlottenborg er brochure- og vægtekster fuld af tunge sætninger som, at »I kernefysikkens nedstigning til materiens sub-atomare væv konfronteres mennesket radikalt med sin egen sansning«.

Det er sikkert fagligt imponerende, hvis man finder læsebrillerne frem, men som introduktion virker det fremmedgørende for selv en relativt indforstået som mig.

Den blanding af mangler og kryptiske teoretiske overbygninger gør udstillingen sværere, end den behøver at være. For Porsagers formsprog er i virkeligheden ret enkelt. Hun bruger skrammel, man kan genkende, og alle de mysterier, ens egne øjne opdager, virker lige så vigtige som komplicerede bagtanker.

En af mine yndlingsdetaljer er for eksempel, at de parterede vingers yderste stykker kan sættes sammen igen, hvis man fører en metalstang med en skrue ind i en anden dels åbning. Det minder om et ulækkert fact, jeg engang har hørt om ænder. Hanænder har et proptrækkerformet lem, så de kan skrue sig fast på hunnen ved parring, så hun ikke slipper væk.

Det er brutalt kropsligt og netop det, der gør Lea Porsagers kunst til noget særligt; ved første øjekast er vingerne rene og blide, ved det næste er de fulde af vold og sår. Hun trækker på kunsthistoriens readymades, som man måske kender fra Joseph Beuys eller Marcel Duchamp, hvor en cykel eller gamle brædder skulle anfægte kunstinstitutionens grænser. Men hun tilføjer så meget krop og fetich til den ellers lidt vel tørre tradition, at man tror, det er løgn.

I et af kunsthallens bageste rum hænger en forstørret stemmegaffel på væggen og rækker en metaltunge ud. Torturinstrument eller grillaggregat? Ved siden af står en guillotinelignende stålkonstruktion, der indgyder lige så meget ærefrygt. Der, hvor det skarpe blad burde være, står i stedet en række ståldimser, der kunne ligne lattergaspatroner eller abnorme buttplugs...

Lea Porsager (f. 1981) er uddannet fra Det Kongelige Danske Kunstakademi i København og fra Städelschule i Frankfurt am Main i 2010. Hun har haft soloudstillinger på steder som Henie Onstad Art Center i Oslo, Kunstverein Göttingen, The Emily Harvey Foundation i New York og The Museum of Contemporary Art i Roskilde. Porsager deltog i documenta 13 og den 14. Istanbul Biennale. Hun arbejder i øjeblikket på offentlige kunstopdrag i Danmark, Norge og Sverige. Hendes land art-værk Gravitational Ripples blev indviet i juni 2018 på Djurgården i Stockholm til minde om de svenske ofre for tsunamikatastrofen i Sydøstasien i 2004. Porsager har en ph.d.-grad fra Malmø Kunstakademi. Hun bor og arbejder i København.

MILENA BONIFACINI

"Som billedkunstner arbejder jeg med forskellige medier; maleri, skulptur, objekter og installationer. Hvornår det ene begynder og det andet ender er flydende. Jeg maler på skulpturerne og hælder gips på malerierne, og anvender fundne "ready made's", fx kar og kurve, i kombination med papmaché og tekstiler. Sammen med disse tredimensionelle værker viser jeg en serie helt nye "papmalerier", der som titlen siger er malerier på pap fra brugte papkasser. De er hentet henne i supermarkedet, hvor maden også bor [...]"

I mange af Bonifacinis installationer, ophænges de farvestrålende objekter på måder, som får beskueren til at føle sig integreret i selve installationsmaleriet, idet de ophængte farvesatte genstande, ofte udført i

6 Highlights på Museer – Forår 2024 – Den Frie

Den Frie Udstilling 2024: Naboplanter

papmaché er med til at sprænge maleriets binding til fladen og rammen. I Bonifacinis værkinstallationer etableres der med andre ord en fysisk og kropslig oplevelse af, at man som beskuer træder ind i motivet som en levende del af det omsluttende og rummelige maleri, hvorved kroppen som en levende organisme bliver integreret og installeret direkte i værket som et kompositorisk element. Hermed formår Bonifacini på original vis at skabe et tredimensionelt og uafgrænset værk, hvori beskuerens fysiske tilstedeværelse gør maleriet dynamisk, levende og foranderligt. Denne sprængning af maleriets binding til den fysiske ramme og flade, har Karin Hindsbo også peget på som et karakteristika for Bonifacinis mere "klassiske" malerier, idet hun påpeger at:

"I hendes arbejder insisteres der på en organisk og amorf leg, som om billedernes motiviske elementer er ved at skride ud over deres ramme, ud i rummet. Denne effekt opnår hun blandt andet via den skæve asymmetriske placering af de motiviske objekter på såvel lærred, papir som udskåren plade".

(https://kunstonline.dk/profil/milena_bonifacini.php)

Martin Erik Andersen af Jens Tang Kristensen

Poesi og åbenhed er nogle af de ord, som uproblematisk kan hæftes på Martin Erik Andersens (f. 1964) skulpturarbejder. Andersen er nemlig en kunstner, hvis arbejder konstant pendulerer mellem skulptur og installation og ofte udført i så forskellige materialer som jern, sten, silkepapir, spejle, hjemmestrik, ler, stearin, gips og pap. Andersens arbejde kan ses i forlængelse af den italienske arte povera-tradition, som udsprang af 1960'ernes opgør med den klassiske kunstinstitution. Dertil kommer de video- og lydbilleder, som ikke kan adskilles fra de rumlige skulpturoplevelser, hvori utraditionelle elementer som f.eks. monitorer og røgelse kan indgå.

Simon Starling (f. 1967) er noget så sjældent som en stærkt teoretisk funderet konceptkunstner, der samtidig formår at integrere sine værker i den almene befolknings hverdag. Starling arbejder med mange forskellige medier, såsom fotografi, installation, arkitektur, grafisk print m.m. om end ofte som del af en direkte fysisk afsøgning af steder og rum, hvorved det performative også spiller en substantiel rolle i hans praksis.

Søren Jensen. Profan Parade

Søren Jensen startede sin karriere som en af de unge billedhuggere, der slog igennem i 1980'erne. Allerede i 1982 deltog han som studerende på akademiet i gruppeudstillingen *Kniven på Hovedet*, der introducerede *det vilde maleri* i Danmark.

Den danske billedhugger Søren Jensen har i sine værker undersøgt den klassiske skulpturkategori i et postmoderne samfund. Han har både arbejdet med åbenhed og tillukning i sine værker og med værker, der befinder sig i et udvidet felt mellem skulptur, arkitektur og byrum. Senest har han undersøgt forholdet mellem show og kunst.

Mikkel Carl – Anodiseret Titanium

Proces: Den anodiserende proces af titanium metal bruger titanium eller titanium legering som anode, og et andet metal (såsom kobber, rustfrit stål, aluminium legering, titanium legering, osv.) som katode. Ved hjælp af en bestemt elektrolyt fremmes titaniumten gennem en elektrokemisk reaktion. Overfladen af legeringen gennemgår en oxidationsreaktion for at danne en oxidfilm. Dette lag af oxid film har en meget indlysende refleksion og brydning effekt på lys, og oxid film af forskellig tykkelse vil vise forskellige farver,

6 Highlights på Museer – Forår 2024 – Den Frie

Den Frie Udstilling 2024: Naboplanter

og det har også en vis grad af beskyttelse af metaloverfladen. Det er et ideelt dekorativt lag og slidstærkt lag.

Nøglen til at bestemme farven på titaniumlegering under anodisering er størrelsen af den spænding, der påføres af DC-strømforsyningen under behandlingen. Forskellige spændinger vil vise forskellige farver af oxid film på overfladen af titanium metal, for at være præcis, vises på overfladen af titanium metalOxid film af forskellig tykkelse er faktisk gennemsigtige på metaloverfladen, men forskellige tykkelser vil afspejle forskellige farver i atmosfæren. Farven på anodiseret titaniumlegering er ikke særlig stabil. Under de samme betingelser er det ikke altid muligt at producere en helt ensartet farve. På grund af de forskellige typer titaniumlegeringsmaterialer vil behandlingen af titaniumlegeringer også være anderledes. Få farven til at ændre sig.

Mikkel Carl (f. 1976) er en kunstner, hvis værkpraksis bedst kan karakteriseres som eksperimentel og det, han selv kalder for stedssensitiv. Carl er nemlig som installationskunstner optaget af de rum, hans kunst indgår i, hvorved han sætter fokus på det forhold, at kunsten aldrig kan adskilles fra stedet. Hermed aktiverer Carl også stedets egenhistorik, som i den forstand smelter sammen med Carls egne værker og det publikum, som tilgår disse. Carl er en særdeles undersøgende kunstner, idet han f.eks. opsøger de konkrete bygninger, hans kunst skal opleves i, hvorved han også betragter bygningen som et objekt, hvori rummene skal bruges i overensstemmelse med stedets historie og funktion. Hermed kan Carls også opfattes som en kunstner, for hvem bygningernes og tingenes egen DNA og identitet spiller ind på selve værkpraksissen.

Sophia Kalkau. Søster Lukøje, 2024

"Sophia Kalkau er på en gang spinkel og stålsat, æterisk og intens, fintfølelse og kompromisløs. Og så er hun både fotograf og billedhugger, ofte endda på samme tid, for ligesom fotografiernes motiver er stærkt skulpturelle, danner hendes skulpturer stort set altid billeder, enten som refleksioner eller ved deres blotte tilstedeværelse i rummet. I det hele taget er Kalkau en kombinationens mester, som elegant kan forene tilsyneladende modsætninger i en ny og kraftfuld enhed."

Lis Nogel

Tegninger, malerier, skulpturer, installationer og fotos er nogle af de medier, som Lis Nogel (f. 1945) benytter sig af i sin kunstneriske praksis. Det er imidlertid nok Nogels særlige forhold til tegningen, som hendes kunst først og fremmest sættes i forbindelse med, om end hun også har udført mange skulpturelle værker, herunder de særlige folderelieffer, som hun har udført i mange forskellige materialer som f.eks. bronze, marmor og rispapir. Det er desuden karakteristisk for Nogels relieffer, at de generelt er udført i store dimensioner, hvorved hendes undersøgelser af forholdet mellem lys og mørke træder særligt frem. Værkerne er med andre ord foranderlige i overensstemmelse med de lysændringer, som kastes over værkerne, hvorved skyggerne også er med til at skabe motiverne, hvilket i øvrigt også gør sig gældende for hendes øvrige værkers vedkommende.

Henriette Heise

Henriette Heises billedkunstneriske praksis kan betegnes som post-konceptuel og udfolder sig på tværs af medier, formater og materialer. Hun anvender således forskellige grafiske teknikker, herunder tegning og linoleumssnit, fotokopi, tekstil, filt-collager, plakater, fotografi, installation, skulptur, film/video, bøger, internet og performance.

Torben Ebbesen

6 Highlights på Museer – Forår 2024 – Den Frie

Den Frie Udstilling 2024: Naboplanter

En mangfoldighed af stoffer

Billedkunstneren Torben Ebbesen har ikke blot i en lang karriere stået i konstant dialog med det 20. århundredes kunst, han har også i sine værker og studier beskæftiget sig med et mægtigt encyklopædisk felt, der omfatter religiøse, mytologiske og videnskabelige verdensbilleder.

Som en fjern genklang af de måder hvorefter menneskeheden har tegnet symboler, billeddannelser m.v. ind i stjernernes grupperinger og ansatser til figurer, prenter Ebbesen en udfordrende rebus ind i sine objekter. Rebus'er der ganske vist via titler eller tegn griber vores opmærksomhed, men som ikke nødvendigvis er nemme at tyde.

Umiddelbart føler man en vis pine stillet over for Ebbesens værker, en spænding som kommer af, at tingene i deres rige materialekarakter og vitale gestus synes at række ud efter publikum. Samtidig forbliver de dog hemmelighedsfulde, lukkede omkring deres egen kode. De byder sig til og trækker sig tilbage i en og samme bevægelse. De synes at bero på krypteret viden oveni så generøse materialekonstellationer, at de umiddelbart knokouter beskueren, idet vi alene under den spontane sansning erfarer at materialer, farver og overflader ud fra forudfattede meninger er inkongruente.

Desuden, den iværksatte energiudladning i formernes retninger, strittende kollisioner samt umanerlige proportioner, parret med stoflige dissonanser, forbløffer. Der er ingen klassisk harmoni at læne sig op ad.

En særegen verden springer op af æsken i kunsthallernes ellers rouge omgivelser, betragtelig i sin rækkevidde og referencer, anarkistisk i sit anslag. Man forestiller sig at kunstneren et par gange om måneden gennempløjer fabriksdepoter, kortmateriale, diagrammer, reservedelslagre, messer for nye syntetiske stoffer, naturreservater, zoologiske museer, mineralogiske samlinger, 100 års farveprøver fra malerfirmaer, genbanker og institutter for menneskets anatomi.

Tekst af Carsten Thau.

Denne samtale mellem Torben Ebbesen og Mai Dengsø blev optaget i udstillingen Between Yes and No, hos Simian den 29. august 2022.

MD: Det er første gang, jeg besøger udstillingen, så jeg er meget spændt!

TE: Vi har masser af tid, jeg har ikke travlt. Faktisk er jeg bare selv ved at genoprette forbindelsen til de gamle ting.

MD: Udstillingen præsenterer værker fra 60'erne og frem til i dag. Kan du fortælle mig om din tid på akademiet?

TE: Der var flere, der gik på Eksskolen på det tidspunkt. Det var jeg overhovedet ikke interesseret i. Det var en helt anden verden for mig. Det var for rodet. Jeg var mere interesseret i videnskabelige metoder, opdagelser, luner og filosofiske emner. Ting, der ændrer sig. Hvorimod Eks-skolen faktisk holdt fast i sig selv, og stod solidt på kroppen, kan man vel sige. Så jeg kunne godt lide at hoppe fra den ene til den anden. Og prøv forskellige metoder.

MD: På akademiet læste du hos Eigil Jacobsen, Richard Mortensen og Palle Nielsen. Så jeg går ud fra, at du er uddannet i at male? Eller fik du lov til at arbejde i mere utraditionelle medier dengang?

6 Highlights på Museer – Forår 2024 – Den Frie

Den Frie Udstilling 2024: Naboplanter

TE: På akademiet arbejdede jeg kun med maleri. Jeg startede med Eigil Jacobsen, som det var forventet. COBRA betød ikke meget for mig dengang. Jeg var et andet sted! Jeg troede ikke på udtryksfuldhed, og desuden var jeg ikke optaget af den maledes gestus. Penselføringen var alt for beregnet til min smag. Og når tingene er opgjort, interesserer det mig ikke. Men Richard Mortensen, som var helt oppe på akademiet, forstod jeg slet ikke, men jeg troede på, at det var essentielt for mig at lære det. Han optog mig i sin klasse, og jeg blev i fire år. Jeg udviklede og lærte meget om farver og rum der. Fordi jeg havde fire år forud for akademiet på Kunsthåndværkerskolen, primært med traditionel tegning, var udtryksevnen ikke noget for mig. Og udtryksfuldhed var heller ikke en stor del af Richard Mortensens arbejde. Tværtimod skærpede jeg i hans klasse de værktøjer, som jeg allerede havde udviklet og taget med fra tegneskolen. Gennem Richard Mortensens store kendskab til billedrum, kunne jeg tilføje mit arbejde noget nyt. Det var først på mit sidste år på akademiet, at en kollega og jeg begyndte at tænke på, at vi var nødt til at prøve noget andet. Vi ville trods alt ud og ind i den iskolde sne. Vi havde været på en videregående uddannelse i syv år, og vi vidste, at der absolut ikke var noget grundlag at starte vores karriere fra. Det var iskoldt! Så året før vi blev færdige, lejede vi et tømrerværksted, lavede et atelier og lærte at arbejde selvstændigt. At have denne oplevelse var en rigtig god idé. Vi meldte os ind på kunsthistorisk afdeling på Københavns Universitet, og her fik jeg de kunsthistoriske og filosofiske input, som jeg havde savnet fra på akademiet. Året efter fik jeg en stilling som underviser på Kunstindustriskolen med undervisning i form og farvelære. Jeg arbejdede der i syv år og tjente til livets ophold, så jeg kunne fokusere på mit arbejde ved siden af. Og så begyndte mine billeder at udvide sig. Bliv tredimensionel.

MD : Udstillingen vi er i og dens kuratoriske tilgang er baseret på den menneskelige hjernes udviklede struktur. Kan du fortælle mig lidt om dine metoder?

TE : Udstillingens arkitektur efterligner labyrintisk hjernens folder og kroge. Som du kan se i "det inderste hjernerum" (udstillingens centrum), arbejder jeg med et stort sammensurium af ting, genstande og reminiscenser fra ældre billeder. Jeg kan godt lide at sige, at enhver tanke har sin form, eller måske rettere hver tanke har sit billede. Derfor har jeg aldrig lavet serier. Højst fem varianter, men så stopper det. For så er billedet, som skulle udtrykke den idé, jeg havde, færdiggjort og færdigt. Så går jeg videre til noget nyt.

MD: Hvis enhver idé har sin form, hvordan finder du så den form?

TE : Du skal opfinde formen. Derfor laver jeg ikke figurationer. Jeg laver også meget sjældent figurative billeder. Figuration har aldrig interesseret mig, for jeg tror ikke, man kan gengive noget. Jeg tror kun på, at man kan opfinde noget! Afbildningshandlingen er aldrig hel og komplet, hvorimod hvis du opfinder noget, kan du bestemme, hvordan noget skal se ud.

MD: Kan du give et konkret eksempel?

TE : Hvordan afbilder jeg et træ? Det er umuligt. Jeg kan male et træ, men jeg kan ikke afbilde det. I stedet kan jeg arbejde med, hvad træet er. Jeg kan arbejde med træet som noget man kan fatte; som kul, olie, diamant, papir eller plastik. Og så arbejde skulpturelt med de materialer. Det er sådan, skulptur begynder for mig.

MD: Jeg ved, at du også har arbejdet meget med vand, eller du har været optaget af vand.

TE : Ja, for det irriterer mig, at det flyder. Vand er en masse, du ikke kan holde.

MD: Så det er formen, der irriterer dig?

6 Highlights på Museer – Forår 2024 – Den Frie

Den Frie Udstilling 2024: Naboplanter

TE : Ja, det er formen, det kan man sige. Jeg ville aldrig afbilde vand. Og jeg har aldrig brugt vand som materiale. Det er formen, der generer mig.

MD: Jeg fornemmer, at processen er meget vigtig for dit arbejde. Ikke på en måde, hvor du "afslører" eller stiller det frem, men at processen spiller en væsentlig rolle for dig?

TE : Jeg er meget interesseret i etymologi - ordenes oprindelse - begreber, der dækker over en idé eller en opdagelse. Jeg har været ret optaget af Det Gamle Testamente. For eksempel kan ingen argumentere, hvis jeg laver en engel. Jeg lavede engang en engel 4, som nu tilhører Kunsten i Aalborg. Min engel ligner ikke de velkendte billeder, vi har af engle. Den består af hvide badeværelsesfliser sat sammen. I virkeligheden kan man sige det om alt: "Det er en engel". Ingen har nogensinde set en engel. Og alligevel har vi alle set det. I renæssancemalerier og andre steder. Men englen som sådan har ingen form. Ikke for mig i hvert fald, fordi jeg aldrig har set en engel. Det er et koncept. Mit arbejde hører derfor ikke til de velkendte former, som vi forbinder med en figur, som vi kalder en engel.

MD: Jeg fornemmer en metafysisk dimension i dit arbejde. Er englen måske et godt eksempel på, at kroppen er underordnet?

TE : Kroppen fylder ikke meget, nej. Men sanserne på den anden side fylder uendeligt meget.

MD: Det er virkelig en sjov forskel. Mon ikke man kunne beskrive din praksis og metode som en slags materiel etymologi? Ligesom når man arbejder med træet som emne, arbejder man med de materialer, der kan føre tilbage til træet.

TE: Ja, præcis. Og sådan startede det. I et par år lavede jeg kun tingene på den måde. Men overordnet kan man sige, at mit arbejde handler om dannelsen af det, der kan nedbrydes, i håbet om at skabe et nyt syn på verden. Det, der virker bekendt, er egentlig bare en overensstemmelse med det, du tror, du ved. Som pludselig at se en solsort plukke i et stykke kød, når man tror, den kun spiser frugt.

MD: Er der overhovedet en pædagogisk dimension i dit arbejde?

TE: (gispe) Nej, sådan har jeg aldrig tænkt på det. Det er en slags lyst til at finde ud af, hvad der foregår. At tage fat i det, du ved, dvs. ting, der allerede er opfundet. Du kan gribe fat i dette og prøve at bryde det, og der kan komme alle mulige ting ud af det. På en måde er alle ting desperate her. Tænkepause, mens begge ser sig omkring.

MD: Hvis vi går tilbage til sanserne igen, kan du så forklare, hvordan du forbinder det sanselige og det intellektuelle?

TE : Jeg arbejder for eksempel ikke med farvepigment. Dette har igen at gøre med repræsentation. Hvis jeg skal bruge farven gul, vil jeg bruge et materiale som svovl, som er et materiale, der allerede er gult. For jeg bryder mig ikke om repræsentation og reproduktion. Tingene er, hvad de er. På den måde bruger jeg svovl til at komme væk fra det, jeg kalder illusionen om at male.

MD : En slags semiotisk tilgang kan man også sige. Hvordan arbejder man så med titlerne på værker i den sammenhæng?

TE: Jeg giver mine værker navne. De får et navn ikke en titel. Hvis de får en titel, føler jeg, at de repræsenterer noget. Så jeg giver dem et navn i stedet for.

6 Highlights på Museer – Forår 2024 – Den Frie

Den Frie Udstilling 2024: Naboplanter

MD: Værket du kalder Eurydices perler består af et skuffeskab af glas med tre skuffer, perler og en tinsoldat. Det er anderledes i sin skrøbelighed og delikatesse fra de andre værker. Hvad handler det om?

TE : Det er en kommode. For nogle er det gennemsigtigt for andre er det ikke. Men kommoden er en velkendt form, som vi bruger til at opbevare alverdens ting. Enten fordi det generer os, eller fordi vi skal passe på det. Værket her gemmer blandt andet på historien om Orfeus og Eurydike. Den er dedikeret til Palle Nielsen, min professor på akademiet, da han lavede mange værker om den myte.

MD: ...og som arbejdede helt modsat af dig. Begge smiler

TE: Absolut. Men det var selve historien, jeg syntes var interessant. Hvordan du går ned til underverdenen for at redde det, du holder mest af. Derfor satte jeg Eurydices perler i bunden af kommoden. I den øverste skuffe har jeg lagt en lille tinsoldat. Det kommer faktisk fra H.C. Andersens eventyr Den standhaftige tinsoldat, som er blevet blandet ind her, fordi den handler om, hvordan man finder lykken.

MD: Det er et meget poetisk værk, der har både eventyret og en intimitet; kommoden, smykkerne.

TE : Der er noget delikat over det, ja. Det er det, jeg mener med, at hver tanke har sit eget billede.

MD: Hvordan kom du på ideen om, at kommoden skulle være lavet af glas?

TE: Det handler om gennemsigtighed. Du kan aldrig fortælle, hvem du er. Vi kan aldrig helt se, hvordan andre er. I den forstand er vi meget ensomme. Og så gør vi noget. Fyld verden med noget, men det bringer os ikke ud af ensomheden. Det kan skabe et fællesskab i ensomhed, men det, vi er, er det, der er svært at fatte. Alt sker inde i hovedet.

MD: Men her betyder eventyret virkelig noget andet, ikke? Det betyder fortælling og historiefortælling. Fortællinger, der skaber identiteter.

TE: Ja, det skal man. Så som kunstner fortæller jeg historier, med en form, farve eller noget andet. Men man skal være snedig for at kunne producere noget, man absolut tror på. Den klogskab bliver så til en slags eventyr.

MD: 'Den snedige', kunne man forstå den karakter som kunstner?

TE: Ja! En der kommer ind fra en anden rute.

MD : Udover det listige, sjove og frække, som kendetegner dit arbejde og udstillingen her, er der også meget poesi og omsorg i de enkelte værker. For eksempel i værket In Presence (Til Stede), der som titlen eller navnet også antyder er et værk, der rummer både nærvær og intimitet.

Værket blev til for seks måneder siden. Jeg kan ikke finde ud af hvad det er. Det er en, der gerne vil være ham eller hende selv, og det hedder, som du siger, In Presence. Jeg tænkte på Paul Klee, da jeg lavede den. Han lavede et lille stykke, der forestiller en person med lukkede øjne. Så som jeg forstår det, er det et portræt af en, der vil have dig til at gå væk. En der sidder med lukkede øjne.

MD: Er det en engel? TE: Nej, det er et menneske. Jeg var på besøg på Trapholt Museum og længere ude i fjorden derfra ligger et stort hotel drevet af sygeplejeforeningen. Det er et gammelt tuberkulosesanatorium, en rigtig fin bygning, hvor Asger Jorn også var indlagt, da han havde tuberkulose og

6 Highlights på Museer – Forår 2024 – Den Frie

Den Frie Udstilling 2024: Naboplanter

kiggede ud over fjorden. Ved siden af sanatoriet boede sygeplejerskerne og i deres tidligere bygning er nu et sygeplejerskemuseum. Det er noget af det bedste jeg har set! Der var alle de instrumenter, sygeplejerskerne brugte i deres arbejde. Herunder nogle broderibøjler, til når de skulle sidde og sy. Da jeg så på de broderibøjler, blev jeg slået af stilheden, der må have omsluttet dem, mens de broderede. Så jeg gik hen og købte en af de der broderierammer og brugte den i mit arbejde.

MD : Der ligger en masse krummer rundt omkring på gulvet, er det en del af udstillingen?

TE: Gud, nej. Det er mig, der går rundt og knuger et stykke rugbrød.

MD : Men det sprøde brødtryk er en del af udstillingen? Begge griner

TE : Ja, her har jeg simpelthen taget et knækbrød og lavet et print af det på papir.

MD: Din metode virker så vild og kaotisk på en måde. Hvad du siger om, at enhver tanke har sin form, er det for mig en slags uendelighedsværk. Alligevel ser dine værker ud til at have form, og du mærker ikke rigtig det kaos, som de på en eller anden måde udtrykker.

TE : Det har med proportioner at gøre. Jeg er meget omhyggelig.

MD: Omhyggelig med proportioner?

TE : Det har at gøre med, at hver ting fungerer som sig selv, men samtidig skal hver ting også fungere som en helhed. Det er lidt af det svære ved mit arbejde. For eksempel denne plante. Den har sin egen historie. Det var i min bedstemors stue. Jeg kalder det en gyserplante, for det er sådan en plante, man ikke må røre ved. "Rør ikke ved planten" (sagt med karikeret stemme). Alle havde den i deres lejligheder, fordi den var nem at passe og ikke behøvede vanding hele tiden. Den hedder "svigermors skarpe tunge", og er en slags agave. Jeg ville gøre det til en skulptur. Jeg ville kun foretage et enkelt indgreb. Det var at skære et rundt hul i det ene blade. Det handler om, hvad intet er. Det hedder Appliance.

MD: Handler det også om barndommen?

TE : Det handler om minde om barndommen. De ting, jeg ikke kan fatte, må jeg gøre figurative.

MD: Når jeg tænker på din metode, eller måske trang til at visualisere det, der ikke kan fattes, kan jeg ikke lade være med at tænke på, om det er en metode, der kan gøre dig gal?

TE : Nej, for det er heller ikke muligt. Tænkepause

TE: Men jeg siger nogle gange til mig selv: Centret er overalt, alt er lige gyldigt.

MD: Og det driver dig ikke til vanvid?

TE : Jamen, det kan man godt sige, også uden at blive helt gal.

Ebbe Stub Wittrup. Gertrud Rask

Rask var gift med Hans Egede, og var med ham på Grønland.

6 Highlights på Museer – Forår 2024 – Den Frie

Den Frie Udstilling 2024: Naboplanter

Ebbe Stub Wittrup (f. 1973) bor og arbejder i København. I sin kunstneriske praksis arbejder Stub Wittrup konceptuelt indenfor en række forskellige medier, herunder fotografi, video og skulptur samt installationskunst.

Fælles for Stub Wittrups arbejde er en gennemgående interesse for, hvordan materialiteten og sanserne præges udefra, hvordan de tillægges betydninger og indgår i nye sammenhænge i mødet med kulturelle, ideologiske narrativer og mytologier.

Stub Wittrups kunstneriske arbejde tager udgangspunkt i en særlig verdensopfattelse, og hans værker er karakteriseret ved en særpræget og fotografisk bestemt æstetik, der fremkalder en overbevisende virkelighedsfølelse. Samtidigt formidler værkerne også de mystiske kvaliteter, der knytter sig til legender og mytologier, som for eksempel i serien *Devil's Bridges*, hvor Wittrup har fotograferet middelalderbroer i Sydeuropa. Disse såkaldte djævnbroer synes umulige i både deres konstruktion og placering, hvilket har resulteret i mytedannelser.

I sine senere værker har ESW været optaget af national identitet og af spørgsmålet om ejerskab. Her har hans undersøgelser taget afsæt i den danske botaniker Nathaniel Wallich. Han var i begyndelsen af 1800-tallet med til at navngive en stor del af den indiske flora. Dette arbejdede resulterede i 2020 i to soloudstillinger: *Botanical Drift* på Copenhagen Contemporary og *Photographs* på Gl. Holtegaard. Og mens udstillingen *Botanical Drift* fokuserede på Stub Wittrups skulpturelle og installatoriske værker, præsenterede *Photographs* udvalgte fotografiske værker fra de seneste ti år.

Jytte Høy

Min kunst handler om "abstrakt rum" og de små ting som ingen lægger mærke til. Gennem enkle handlinger og stærke koncepter genererer jeg associationer og relationer mellem hverdags genstande og mentale billeder. Jeg fokuserer på at finde de sprækker, der opstår når forskelligartet viden og materialitet sidestilles. Jeg sigter efter flertydige udsagn, fordi de mange betydningslag åbner op for en frihed i forhold til tolkningen, som skaber mulighed for "det store abstrakte rum" jeg efterstræber. I det rum er det nødvendigt at navigere med sanserne.

Når jeg arbejder med kunst til offentligt rum, leder jeg altid efter en måde at forbinde kunst og sted. Jeg finder det meget vigtigt, at kunst ikke bare er der, men faktisk hører til der og på længere sigt har mulighed for at blive ét med det pågældende sted.

Morten Stræde

Morten Stræde tog afgang fra Det Kongelige Danske Kunstakademi i 1984 og fungerede som professor på billedhuggerskolen samme sted i perioden 1994-2003. Han fik sit kunstneriske gennembrud i slutningen af firserne i en postmoderne generation, der gik under betegnelser som 'De unge vilde' og 'den nye skulptur'. Han er især optaget af skulpturens antropomorfe dimensioner samt mødet mellem værket og beskuerens krop.

Umiddelbart fremstår Morten Strædes værker formelle og stærkt æstetiske og flere af dem kunne ligne lækkert, tidsløst design. Reelt er han dog en uhyre historiebevidst kunstner, der skaber sine ofte tvetydige, narrative værker med udgangspunkt i den store skulpturelle arv, og som ser billedkunsten som en særlig erkendelsesform, der er bundet til det fysiske materiale.

Morten Stræde har skabt en lang række skulpturer og udendørs udsmykninger, og her inddrager han altid det konkrete rum samt stedets særlige ånd og karakter. Det gælder både traditionelt opstillede kunsværker og i de talrige samarbejder med arkitekter og ingeniører.

6 Highlights på Museer – Forår 2024 – Den Frie

Den Frie Udstilling 2024: Naboplanter

Elle Klarskov Jørgensen

Elle Klarskov Jørgensen (f.1958) er influeret af såvel konstruktivisternes form undersøgelser i det revolutionære Rusland omkring 1920'erne som 1960'ernes minimalisme. Som hos de russiske konstruktivister skaber Klarskov Jørgensen værker i det flertydige og flydende grænsefelt som udspiller sig mellem værket forstået som socialskulptur, objekt, arkitektur og rum. I flere af hendes værker fra 1990'erne, såsom et værk uden titel fra 1993 eller Rød hylde fra 1994, er det ved første øjekast vanskeligt at adskille skulpturen fra et traditionelt møbel. Det skyldes at værkerne form- og skalamæssigt giver associationer til brugsdesign, om end de ud fra en funktionsmæssig tilgang samtidig adskiller sig herfra.

Klarskov Jørgensens skulpturer kan dermed sammenlignes med de russiske avantgarders arbejde i slipstrømmen på 1917-revolutionen, for hvem det handlede om at skabe nye formundersøgende og funktionelle værker til brug i det tilsvarende nye samfund. Klarskov Jørgensens kunst kan hermed ses som en genforhandling med El Lissitzkys arbejde med og udvikling af begrebet Proun i 1921, og som han definerede som det sted hvor overgangen mellem maleri, design og arkitektur indfinder sig. I flere af Klarskov Jørgensens værker handler det ligeledes om at skabe deltagerbaseret kunst, som når hun i 2010 påbegyndte arbejdet med at skabe en ny type skaterbane for ungen mennesker i København. Ved at tage udgangspunkt i det tomme rum, det fysiske rum mellem byens bygninger, som et mulighedsfelt kan kunsten sammensmelte med det sociale liv. Herved peger Klarskov Jørgensen med sin kunst på, hvordan kunsten aktivt kan medvirke til omstruktureringen af det på mange måder gennemregulerede by- og livsrum. For som Klarskov Jørgensen understreger i forbindelse med projektet:

”Det sjove med skating er at det er en ny måde at bruge byrummet på. Det er derfor jeg blev inspireret af det. F.eks. sådan et sted som Jarmers plads, et åbent sted, der står helt tomt og pludselig begynder skaterne at bruge det, så det bliver en plads for dem. Det, som arkitekterne havde tænkt sig – det tomrum – det kommer der pludselig nogle helt andre og bruger til noget helt andet”.

(<https://svfk.dk/project/concrete-utopia-skate-skulptur>)

I andre projekter handler det om, at beskuerne selv skal deltage i udformningen og opbygningen af deres egen by. Ved at lade deltagerne arbejde med klodser og modeller af eksisterende bygninger opfordre hun hermed deltagerne til at konstruere nye og mere ideelle bysamfund. Tekst af Jens Tang Kristensen

Camilla Berner (f. 1972) arbejder inden for det tværfaglige kunst- og naturvidenskabelige felt og væver sin viden om og interesse for planter, landskaber og natur ind i sin kunstneriske praksis. Hendes arbejde er som regel stedsspecifikt og involverer de naturlige materialer - planter, jord, træ - der findes på det bestemte sted.

Berner undersøger det komplekse forhold mellem natur og kultur og udfordrer vores opfattelse af de to: Hvor går grænsen, hvis der er en? Er det muligt, og er det klogt at se på natur og kultur som to adskilte kategorier, når de er vildt indviklet og forbundne?

Hendes metoder omfatter videnskabeligt feltarbejde som indsamling og registrering af planter, undersøgelse af biodiversiteten i bylandskaber og sporing af alternative stier i det offentlige rum. Hun inviterer ofte andre mennesker til at deltage i arbejdsprocessen; samle planter og frø, slå græs, bytte planter og historier. Hun interesserer sig for det oversete og forsømte; planter, vi betragter som unødvendige, uønskede eller invasive og organismer, der vokser på forladte steder og byggepladser.

Berner undersøger sammenhængen og samspillet mellem mennesker og deres omgivelser, ser ind i planternes og landskabets historie og de måder, hvorpå vores historier om natur og kultur bliver opbygget.

6 Highlights på Museer – Forår 2024 – Den Frie

Den Frie Udstilling 2024: Naboplanter

Jørgen Michaelsen

Det billeddannende, litterære, konceptuelle, sprogligt intervenserende og dermed politisk aktivistiske kan udmærket kombineres – det vidner Jørgen Michaelsens kunstneriske praksis om.

Finn Reinbothe. Walk with me

Autodidakt kunstner, der siden starten af 80'erne har arbejdet med at kombinere forskellige typer af rum i værker, der placerer sig mellem det fladeorienterede og det installatoriske.

FOS (f. Thomas Poulsen 1971) bor og arbejder i København.

Billedkunstneren FOS er internationalt anerkendt for sine kompromisløse kunstværker. Værker, der undersøger grænsen mellem kunst og design. I sin praksis undersøger han, hvordan fysiske omgivelser og sociale relationer påvirker hinanden. Med afsæt i det sociale skaber han passive og aktive platforme, hvor nye, sociale muligheder, møder, aktiviteter og oplevelser mennesker imellem opstår. FOS' værker besidder en særlig evne til at gøre det komplicerede forståeligt gennem poesi, humor og en kritisk tone, mens han udfordrer sig selv, publikum og omverdenen.

Søren Elgaard (f. 1951) er noget så sjældent som en kunstner, der samtidig har studeret kunsthistorie.

Elgaards kunst og praksis forbinder sig med mange andre kunstneres på tværs af tid og sted, såsom Edvard Hopper, Hammershøi, Mondrian og renæssancens mestre.

Kirsten Ortwed Udover at male med et udgangspunkt i den minimalistiske strømning, så er Kirsten Ortwed mest kendt for sine skulpturer og installationer. Ortweds produktion bærer præg af en slags kunstnerisk grundforskning der udforsker hvad skulpturen er og kan være. Hendes værker fremstår som rene former i rum, der ikke umiddelbart synes at bære en specifik betydning. Kirsten Ortwed arbejder med en lang række forskellige materialer, der spænder fra de traditionelle materialetyper såsom bronze, aluminium og keramik til de langt mere ukonventionelle, bl.a. bivoks. Kombinationen og forholdet imellem form og materiale er væsentlig for Kirsten Ortweds kunstneriske praksis, ligesom hun undersøger relationen imellem form og rum. I stigende grad arbejder hun med begrebet 'negativ form', dvs. formen uden om formen, hvor hun hermed gør det fraværende til selve værkets centrum. Det er karakteristisk for Kirsten Ortweds produktion, at hendes værker ikke let lader sig klassificere i de traditionelle kunstkategorier. En stor del af hendes produktion og inspiration foregår i udlandet og hun har udført en lang række udsmykningsopgaver.